

PROTOCOL MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

MET OGGZ-PROBLEMATIEK

MIDDEN- EN ZUID KENNEMERLAND EN HAARLEMMERMEER

REGIONAAL KOMPAS

Aanmelding en intake

Toetsing en besluit

Plaatsing

Trajectbegeleiding

Uitstroom

Versie juni 2015

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Regionaal Kompas en de rol van gemeenten.....	
1.2. Maatschappelijke Opvang is gericht op (weer) zelfstandig kunnen wonen	
2. Maatschappelijke Opvang: wie en wat?	4
2.1. Doelgroepen en criteria	4
2.2. Voorzieningen en capaciteit.....	5
3. Het proces	5
3.1. Screening.....	6
3.2. Aanmelding, intake en toetsing.....	6
3.3. Besluit	6
3.4. Plaatsing	6
3.5. Trajectplan	7
3.6. Uitstroom	7
4. Afspraken tussen gemeenten.....	7
4.0. Verdeling van kosten tussen gemeenten	8
4.1. Wet Werk en Bijstand	9
4.2. Leerlingenvervoer	9
4.3. Schuldhulpverlening	9
4.4. WMO-voorzieningen	9
4.5. Huisvestingsverordening	9
4.6 Extra achtergrondinformatie.....	9
5. Monitoring en evaluatie	10
6. Jeugdcirkel	10
7. Uitvoering: ingeval van verschil van mening....	11
8. Processchema.....	12
9. Tot slot.....	13
Bijlage: Landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang	14

Titel	Protocol Maatschappelijke opvang
Auteur	Herma Knotnerus (Haarlem), Jan Willem de Zeeuw (Haarlemmermeer), Riny Conijn, Petra Rook (Beverwijk) en Paul Augenbroe (Velsen)
Beheerder	Gemeente Haarlem
Datum	Voorjaar 2015
Evaluatiedatum	Najaar 2016

1. Inleiding

Er waren diverse aanleidingen om de processen rond de Maatschappelijke Opvang (MO), vallende onder het Regionaal Kompas in de regio Zuid- en Midden Kennemerland en Haarlemmermeer te harmoniseren:

- de nieuwe maatschappelijke opvangvoorziening voor gezinnen in Hoofddorp;
- gebleken onduidelijkheden in de praktijk;
- de opvang van zwerfjongeren ook onder de werking van het protocol te brengen, zodat er een regime of werkproces is;
- afspraken over een grotere verantwoordelijkheid van afzonderlijke gemeenten;
- afspraken tussen gemeenten: welke gemeenten is verantwoordelijk in de te onderscheiden fasen van maatschappelijke opvang en herstel en wat betekent dit voor de verdeling van de verschillende kosten

Het gaat hier om een regionale voorzieningenstructuur, die door Haarlem als centrumgemeente gefinancierd en onderhouden wordt. Een structuur, die optimaal aan moet sluiten op de lokale infrastructuur en inspanningen. Het voorkomen van dakloosheid en dus van instroom in deze voorzieningen is een taak voor iedere gemeente.

In dit document staat de informatie, die betrekking heeft op de processen voor aanmelding, intake & toetsing, besluit, plaatsing, trajectbegeleiding en uitstroom uit de maatschappelijke opvangvoorzieningen in de 3 regio's: Midden- en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer. Het betreft hier het proces, dat van toepassing is op de maatschappelijke opvangvoorzieningen (voor cliënten met OGGZ-problematiek), die vallen onder het Regionaal Kompas. Voor de nieuwe opvangvoorziening voor uitgeprocedeerde asielzoekers en economische daklozen gelden bovengenoemde regels gedeeltelijk. In een separaat document zal de toegang en opvang van deze nieuwe doelgroep vastgelegd worden.

In latere documenten zal beschreven worden:

- wat de werkwijzen zijn voor de verschillende Maatschappelijke Opvang voorzieningen
- verdere afspraken die gemeenten betreffen richting cliënten. (o.a. woning toewijzing na uitstroom).

1.1. Regionaal Kompas en de rol van gemeenten

In het Regionaal Kompas staan de ambities geformuleerd voor de maatschappelijke opvang van dak- en thuislozen voor de periode 2008-2014. Na deze kaderstellende nota, is in 2009, de Uitvoeringsnota Regionaal Kompas Zuid- en Midden Kennemerland en Haarlemmermeer verschenen met concrete acties en activiteiten. Een van de punten hieruit is het formeren van een Brede Centrale Toegang om het gehele proces voor de OGGZ-doelgroep te stroomlijnen. In 2014 is er een nieuw beleidskader vastgesteld voor de opvang en begeleiding OGGZ-doelgroep.

Sinds 2015 fungeert de Brede Centrale Toegang ook als toegangslot voor de hierboven genoemde groepen van uitgeprocedeerde asielzoekers en voor economische daklozen. Het totale proces van opvang (en financiering) voor deze groepen verloopt enigszins anders dan voor de daklozen met OGGZ-problematiek.

De Brede Centrale Toegang (BCT) werkt voor de gehele regio Midden- en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer. De BCT toetst aanvragen, doet de verdere intake en besluit over plaatsing. Het is dus de 'toegangspoort' voor alle MO-voorzieningen. De registratie op klantniveau gaat in alle regio's via het "Cliëntennet".

Alle gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om in de eerste plaats te voorkomen, dat hun inwoners dakloos worden. Als dat toch gebeurt, is het aan de gemeenten om een eerste screening te doen, om te bepalen of een dakloze wellicht in aanmerking komt voor plaatsing. Daarna kan een gemeente (laten) aankloppen bij de BCT.

1.2. Maatschappelijke Opvang is gericht op (weer) zelfstandig kunnen wonen

Indien burgers toch in de opvangvoorziening geplaatst worden is het van belang de verblijfsduur zo kort mogelijk te laten zijn. De maximale verblijfsduur in de maatschappelijke opvang bedraagt 6 maanden. Voor zwerfjongeren zo mogelijk maximaal 3 maanden.

Daarom wordt er bij plaatsing niet alleen 'bed, bad en brood' geboden, maar ook een trajectplan opgesteld door de exploitant van de voorziening. Hierin worden afspraken gemaakt over zorg en ondersteuning door betrokken professionals. Zowel de cliënt als de trajecthouder ondertekenen het trajectplan.

Dit trajectplan is erop gericht de cliënt zo snel als mogelijk weer de regie over zijn of haar eigen leven te laten krijgen. Vooralsnog is vastgesteld om voor de daklozen met OGGZ-problematiek een trajectplan op te stellen. Voor economische daklozen en uitgeprocedeerde asielzoekers wordt een separaat document voor toegangsregels opgesteld.

Belangrijk is om bij de uitplaatsing te komen tot een soepele overname van zorg en ondersteuning door het lokale netwerk. Immers uitgangspunt is, dat elke gemeente verantwoordelijk is om "hun" burgers snel in staat stellen hun normale leven weer op te pakken i.c. door zo snel mogelijk passende huisvesting te regelen.

Deze ondersteuning is ook gericht op het voorkomen van terugval. Om die reden is in dit protocol extra aandacht gegeven aan de werkwijze rond aanmelding & intake en de uitstroom, omdat juist in die fasen een goede afstemming tussen gemeente (van herkomst), de opvangvoorziening en de BCT nodig is.

2. Maatschappelijke Opvang: wie en wat?

2.1. Doelgroepen en criteria

Mensen komen pas in aanmerking voor maatschappelijke opvang:¹

1. als ze daadwerkelijk dakloos zijn (feitelijk op straat staan) en niet terug kunnen vallen op voorliggende voorzieningen of hun eigen sociale netwerk (economische daklozen);
2. ze behoren tot de OGGZ-doelgroep en daarmee onvoldoende in staat worden geacht om zelf regie te voeren over hun eigen probleem én oplossing.²

Tot de doelgroep OGGZ³ behoren conform Trimbos (2003) sociaal kwetsbare mensen die:

- niet of niet voldoende in staat zijn om in de eigen basale bestaansvoorwaarden te voorzien (onderdak, voedsel, inkomen, gezondheidszorg, sociale contacten);
- meerdere problemen tegelijkertijd ondervinden, waaronder bijvoorbeeld tekortschietende zelfverzorging, sociaal isolement, vervuiling van woonruimte en/of woonomgeving, gebrek aan vaste of stabiele woonruimte, psychische- en/of verslavingsproblemen;
- vanuit de optiek van professionele hulpverleners niet de zorg krijgen die zij nodig hebben om zich in de samenleving te handhaven;
- geen stabiel contact hebben met de geestelijke gezondheidszorg en/of de verslavingszorg;
- overlast veroorzaken en de veiligheid verstoren, waaronder veelplegers.

¹ Deze criteria zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Regionaal Kompas 2013 - 2014

² De VNG en Federatie Opvang hebben een herziening van de landelijke gedragscode opgesteld (januari 2015). Momenteel wordt deze landelijk geaccordeerd. Centrumgemeente Haarlem onderschrijft deze handreiking.

³ Binnen de regio is bij het opstellen van het "Regionaal Kompas" voor deze definitie van het Trimbos instituut gekozen.

Zwerfjongeren worden gezien als een aparte categorie. Het zijn 'feitelijk of residentiële daklozen onder de 23 jaar met meervoudige problemen'.⁴ Er gelden daarmee vergelijkbare criteria voor toegang tot de maatschappelijke opvang als voor volwassenen. Alleen kunnen er vanwege hun leeftijd en achtergrond andere arrangementen gelden, bijvoorbeeld vanwege betrokkenheid van de jeugdzorg. Binnen onze regio is een maatschappelijke opvangvoorziening gespecialiseerd in de opvang van zwerfjongeren. (Spaarnezicht).

2.2. Voorzieningen en capaciteit

De huidige capaciteit van de voorzieningen is als volgt verdeeld.

Haarlem:

- 30 plaatsen, waarvan maximaal 8 toegankelijk voor vrouwen en 22 voor mannen, in de nachtopvang/passantenverblijf (alleenstaanden) van HVO Querido – Haarlem.
- 6 tijdelijke plaatsen winternoodopvang van HVO Querido – Haarlem.
- 3 plaatsen (alleenstaanden) ziekenboeg van in de voorziening de Transvaal van RIBW-K/AM - Haarlem.
- 7 longstay plaatsen (alleenstaanden) in voorziening de Transvaal van RIBW-K/AM - Haarlem.
- 22 plaatsen voor zwerfjongeren in Spaarnezicht – Haarlem.
- 11 plaatsen (alleenstaanden) in de Kennemerhof RIBW-K/AM – Beverwijk.
- 30 plaatsen voor gezinnen RIBW-K/AM – Hoofddorp.
- 22 (tijdelijk) plaatsen voor alleenstaanden in Zonneheuvel/Bennebroek voor uitgeprocedeerde asielzoekers en economische daklozen.

In een apart document zal meer informatie over deze voorzieningen worden opgenomen.

3. Het proces

Bij het proces -van aanmelding tot uitstroom- zijn veel partijen betrokken. Daarom is het van belang goede afspraken te maken over de rol van iedere partij. Deze afspraken vloeien o.a. voort uit het Uitvoeringsprogramma Regionaal Kompas 2013 – 2014 en zijn als volgt samen te vatten:

Iedere gemeente:

- Verantwoordelijk voor eigen inwoners.
- Voorkomen dat inwoners dakloos raken. (OGGz-convenant).
- Opvang en hulp realiseren voor daklozen die niet onder de doelgroep vallen.
- Screenen van inwoners die mogelijk wel onder de doelgroep vallen.
- Blijft verantwoordelijk voor haar "eigen" burgers, ook tijdens verblijf in de maatschappelijke opvang.
- Elke gemeente wordt vanaf het eerste moment van opvang actief betrokken bij het gehele proces van opvang en maatschappelijk herstel.
- Elke gemeente heeft een vast aanspreekpunt/ambtenaar, die verantwoordelijk is voor het regelen van passende huisvesting en de noodzakelijke vervolgoplossingen tijdens het verblijf en bij terugkomst in de "eigen" gemeente. Dit is nodig om de "doorgaande zorglijn" te borgen.
- De ambtenaar van de "eigen" gemeente werkt nauw samen met de Brede Centrale Toegang, de begeleider van de opvangvoorziening en de gemeente van verblijf.
- Ingeval van zwerfjongeren is – naast de ambtenaar – de (CJG) regisseur van de "eigen" gemeente verantwoordelijk voor het organiseren van de noodzakelijke zorg- en (specialistische) hulpverlening tijdens en na de periode van opvang. De CJG-regisseur en de begeleider van Spaarnezicht maken afspraken over wat nodig is, wie wat doet en werken daarbij nauw samen.
- Binnen 6 weken na de eerste dag van opvang is een trajectplan op "maat" opgesteld gericht op maatschappelijk herstel en uitstroom.

⁴ Deze definitie is in 2011 landelijk tot stand gekomen na overleg tussen het ministerie van VWS, de Federatie Opvang, het Leger des Heils, de Stichting Zwerfjongeren Nederland, de MOgroep, de Algemene Rekenkamer, de VNG, het IPO en enkele grote gemeenten.

Centrumgemeente Haarlem:

- In stand houden van de MO-voorzieningen en het aantal plaatsen in de hele regio. Zij ontvangt hiervoor middelen van het Rijk (Decentralisatie Uitkering Maatschappelijke Opvang).
- Mandaat verlenen aan de BCT voor het afgeven van beschikkingen.
- Bij beleidswijzigingen: de regiogemeenten om advies vragen.
- De regiogemeenten actief informeren over het gevoerde beleid.
- Voert de regie over de uitvoering van de gevraagde activiteiten door de ketenpartners.

GGD:

- Exploiteren van Brede Centrale Toegangsvoorziening (BCT).
- Aanvragen toetsen, besluit nemen en de feitelijke en administratieve afhandeling daarvan realiseren. (waaronder afgeven van beschikkingen).

Maatschappelijke opvang- en andere hulpverleningsinstellingen:

- Bieden van bed, brood en bad en waar afgesproken 24-uursopvang.
- Opstellen van trajectplan samen met cliënt en dit ondertekenen door instelling en cliënt. (OGGZ-cliënten).
- Bieden van hulp of zorg volgens afspraken uit trajectplan.

3.1 Screening

Potentiële cliënten voor de MO zijn meestal in beeld bij de eigen gemeente. Iedere gemeente beoordeelt welke zorg en ondersteuning deze persoon of dit gezin nodig heeft met als primaire doel een lokale aanpak en oplossing. Indien dit niet mogelijk blijkt, en men volgens de gemeente voldoet aan de criteria voor de MO, kan de gemeente de cliënt aanmelden bij de BCT. In onderling overleg tussen gemeente en BCT wordt bekeken of een intakegesprek bij de BCT kan leiden tot plaatsing. Indien een cliënt zich rechtstreeks bij het BCT loket meldt, wordt altijd contact opgenomen met de gemeente van herkomst, mede om te beoordelen of een lokaal arrangement tot de mogelijkheden behoort.

3.2. Aanmelding, intake en toetsing

Zodra de screening heeft geleid tot aanmelding bij de BCT, voert de BCT een intakegesprek. In dat gesprek wordt alle informatie uitgewisseld tussen cliënt en BCT, die noodzakelijk is om te kunnen toetsen of de cliënt inderdaad voor plaatsing in aanmerking komt.

Tijdens deze intake verzorgt de BCT ook een registratie in het landelijke systeem: Cliëntennet. De intake eindigt met een toetsing die de grondslag vormt voor een besluit over toegang.

3.3. Besluit

Een besluit tot plaatsing (of afwijzing) is een besluit conform de Algemene Wet Bestuursrecht. De BCT is hiervoor gemandateerd door centrumgemeente Haarlem. Vanuit de BCT wordt na de toetsing een beschikking voor de cliënt opgesteld met daarin opgenomen de maximale verblijfsduur in de maatschappelijke opvangvoorziening. Ook worden in de beschikking de verplichtingen van de cliënt rondom het trajectplan (indien van toepassing) vastgelegd. Bij afwijzing van een MO-plaatsing wordt een afwijzingsbeschikking afgegeven door de BCT. De cliënt wordt hierover geïnformeerd en - indien aan de orde - doorverwezen naar geschikte hulp- of dienstverlening of wordt terugverwezen naar eigen gemeente. De BCT legt dit vast in Cliëntennet. De cliënt heeft het recht van bezwaar tegen deze beschikking. Een eventuele bezwaarprocedure tegen deze beschikking wordt afgehandeld door centrumgemeente Haarlem.

3.4. Plaatsing

Na het besluit verzorgt de BCT een plaats binnen één van de MO-instellingen of plaatst mensen op de wachtlijst van één van deze instellingen.

- Alleen de BCT heeft de bevoegdheid om cliënten te plaatsen in één van de MO-voorzieningen in Zuid- en Midden-Kennemerland en Haarlemmermeer.

- De maximale verblijfsduur in een maatschappelijke opvang voorziening bedraagt zes maanden. Voor zwerfjongeren zo mogelijk 3 maanden.
- De maximale verblijfsduur in de Nachtopvang van HVO Querido bedraagt vijf nachten voor cliënten voor wie buiten de regio naar een vervolgooplossing gezocht moet worden. Zij worden teruggeleid naar de eigen regio (met warme overdracht door de BCT).
- MO-clieñten met een opvangplaats in Spaarnezicht, kunnen maximaal 6 nachten per maand elders verblijven (met doorbetaling van hun MO-plaats).
- Voor cliënten die gebruik willen maken van een MO-voorziening i.v.m. schorsing vanuit AWBZ-voorziening geldt de Richtlijn Schorsing vanuit AWBZ-voorziening (zie bijlage Richtlijn Schorsingen vanuit AWBZ-voorzieningen).
- Alle cliënten die gebruik maken van de MO worden tevens ingevoerd in het cliëntvolgsysteem van de BCT: het Cliëntennet.

3.5. Trajectplan

Cliënten (met OGGZ-problematiek), die in een opvangvoorziening geplaatst worden krijgen een trajectplan. Dit trajectplan wordt opgesteld door de exploitant van de voorziening waar de cliënt verblijft in samenspraak met de cliënt. Zowel de trajecthouder (exploitant van de opvangvoorziening) alsmede de cliënt ondertekenen het trajectplan.

In het trajectplan is een probleeminventarisatie opgenomen. Aan de hand van de zelfredzaamheidmatrix brengt de trajecthouder van de instelling waar de cliënt verblijft in kaart waaraan gewerkt gaat worden (afspraken) de komende tijd en wie daarin welke verantwoordelijkheid heeft. Dit plan moet leiden naar een passend perspectief op maat. Dit kan zijn: zelfstandig wonen met of zonder ambulante begeleiding.

De trajecthouder maakt bij aanvang van dit plan afspraken met de gemeente van herkomst. Doel is afstemming van het trajectplan en overdracht van de regie van de hulp- en zorgverlening van deze gemeente naar de trajecthouder.

3.6. Uitstroom

Het trajectplan is gericht op het realiseren van de definitieve uitplaatsing en de trajecthouder maakt hierover tijdig afspraken met de gemeente van herkomst van betrokken cliënt.

De MO-instellingen verwijzen c.q. leiden cliënten zelf toe naar andere vormen van verblijf zoals ziekenhuis (bij acute medische aandoening) of psychiatrische instelling (bij acute psychiatrische aandoening).

De MO-instellingen melden voornemen tot schorsing, uit- of overplaatsing aan de BCT. Bij schorsing wordt de cliënt terugverwezen naar de BCT.

Het verblijf in een MO-voorziening kan op de volgende manieren worden beëindigd:

- Cliënt verlaat de maatschappelijke opvangvoorziening op eigen gelegenheid;
- Cliënt wordt verwezen door MO-instelling naar instelling waar passend zorgaanbod is geregeld, met warme overdracht verzorgd door trajecthouder MO-instelling;
- Cliënt met CIZ-indicatie, die een aanbod voor een B(egeleid) Z(elfstandig) W(onen)-plaats krijgt moet deze plaats accepteren, ook als de voorkeur naar een andere locatie uitgaat;
- Cliënt wordt toegang tot de MO ontzegd en geschorst omdat hij/zij zich niet houdt aan de huisregels en daarom niet te handhaven is in de desbetreffende opvang. De cliënt wordt terugverwezen naar de BCT. De BCT inventariseert vraag/probleem, indiceert c.q. verwijst, zonodig in samenwerking met de veldregisseur van de BCT.
- Cliënt ontvangt bij uitplaatsing door schorsing, uit- of overplaatsing of einde OGGZ-problematiek een beschikking. Deze beschikking wordt afgegeven door de BCT. De cliënt heeft het recht van bezwaar tegen deze beschikking. Centrumgemeente Haarlem handelt deze bezwaren af.

4. Afspraken tussen gemeenten

In het "Advies": afspraken 2015 maatschappelijke opvang en verdeling kosten, dat door het portefeuillehoudersoverleg is vastgesteld op 12 februari 2015 is onderstaande opgenomen. Het advies gaat ervan uit, dat een goed functionerend systeem van beleid, uitvoering en samenwerking leidt naast inhoudelijke verbeteringen, ook tot beheersing van de kosten van opvang en maatschappelijk herstel. Eventuele besparingen maken ruimte voor innovaties. Tot de ingangsdatum van dit nieuwe protocol (1 juli 2015) worden de kosten van begeleiding, die Spaarnezicht (zwerfjongerenopvang) maakt, betaald door de "eigen" gemeenten. De kosten van begeleiding voor volwassenen worden betaald uit het Regionaal Kompasbudget. Ook de verlening van uitkering verloopt anders. Zwerfjongeren uit Spaarnezicht ontvangen een uitkering van de "eigen" gemeente en volwassenen van de gemeente van verblijf. Met dit nieuwe protocol brengen we in grote lijnen alle dak- en thuislozen onder een financieel regime, ook al zijn er verschillen in problematiek en aanpak.

4.0 Verdeling van kosten tussen gemeenten

We kennen drie soorten kosten voor maatschappelijke opvang en herstel:

- a. Kosten bed, bad en brood: de directe kosten verbonden aan het verblijf in de maatschappelijke opvangvoorziening.
- b. Kosten begeleiding van en naar vervolgo oplossingen: tijdens periode van opvang.
- c. Materiële kosten (inclusief kosten van uitvoering): kosten van uitkering, huisvesting, wmo-voorzieningen, arbeidsmarktgerichte activering, zorg en hulp, leerlingenvervoer.

Met onderstaande uitwerking van de verdeling van kosten tussen gemeenten is zoveel mogelijk recht gedaan aan de uitgangspunten wet- en regelgeving en aan de bestuurlijke uitgangspunten en verantwoordelijkheden van gemeenten.

Kostensoort	Rekening Regionaal Kompas	Rekening gemeente van verblijf	Rekening "eigen" gemeente
1. Bed, bad en brood	de periode van opvang	n.v.t.	n.v.t.
2. Begeleiding/zorg en hulp geboden in en door de opvangvoorziening	de periode van opvang	n.v.t.	n.v.t.
3. Materiele kosten (inclusief uitvoeringskosten): Wwb, Wmo-voorzieningen, schuldhulp, leerlingenvervoer	n.v.t.	Maximaal zes maanden	Na 6 maanden
4. Verantwoordelijkheid 'eigen' gemeente: A. Begeleiding/zorg en hulp geboden door de CJG-regisseur en/of (contact-) ambtenaar B. Huisvesting + inrichting en arbeidsgerichte activering	n.v.t.	n.v.t.	Ja

Toelichting op bovenstaande tabel:

4.1. Wet Werk en Bijstand

De gemeente van verblijf bekostigt de uitkering, vallende onder de Wet Werk en Bijstand, gedurende de eerste zes maanden van verblijf van de cliënt in de maatschappelijke opvangvoorziening. Mocht het verblijf langer duren, dan wordt de uitkering vanaf de 7^e maand tot einde verblijf in rekening gebracht bij de gemeente van herkomst van de betrokken cliënt.

4.2. Leerlingenvervoer

De gemeente van verblijf bekostigt de kosten van leerlingenvervoer gedurende de eerste zes maanden van verblijf van het gezin met kinderen in de maatschappelijke opvangvoorziening. Mocht het gezin langer gebruik moeten maken van deze voorziening, dan worden de kosten van leerlingenvervoer vanaf de 7^e maand in rekening gebracht bij de gemeente van herkomst van betrokken gezin.

4.3. Schuldhulpverlening

De gemeente van verblijf bekostigt de kosten van schuldhulpverlening gedurende de eerste zes maanden van verblijf van de cliënt in de maatschappelijke opvangvoorziening. Mocht het verblijf langer duren, dan worden de kosten van schuldhulpverlening vanaf de 7^e maand tot einde verblijf in rekening gebracht bij de gemeente van herkomst van de betrokken cliënt.

4.4. WMO-voorzieningen

Indien een cliënt verblijft in een maatschappelijke opvangvoorziening en gebruik maakt van een voorziening afkomstig uit de WMO, bijvoorbeeld een rolstoel, dan mag deze gebruikt worden tijdens het verblijf in de maatschappelijke opvangvoorziening, indien deze zich buiten de gemeente van herkomst bevindt.

4.5. Huisvestingsverordening

Bij vertrek uit de maatschappelijke opvangvoorziening moet de betrokkene zich conformeren aan de huisvestingsverordening van de gemeente of regio van herkomst. Voor de regio's Zuid- en Midden Kennemerland en Haarlemmermeer zijn 3 afzonderlijke huisvestingsverordeningen van kracht.

4.6. Extra achtergrondinformatie

Afgifte briefadres:

Een briefadres is een adres waar voor betrokkene geschriften in ontvangst genomen worden en waar indien daartoe grond bestaat, zorg wordt gedragen dat geschriften of inlichtingen daarover betrokkene bereiken. De bevoegdheid voor de afgifte van een briefadres ligt bij de gemeente waar het briefadres zich bevindt.

Redenen voor de afgifte van briefadres kunnen zijn:

1. Het ontbreken van een woonadres vanwege dak- of thuisloosheid;
2. Korte overbrugging tussen twee woonadressen;
3. Verblijf in een instelling voor mannen- vrouwenopvang
4. Verblijf in een instelling als bedoeld in art. 67 lid 3 en 4 van de wet GBA: door minister of gemeente aangewezen penitentiaire instellingen en instellingen voor gezondheidszorg, kinderscherming en maatschappelijke opvang.

In de situatie van opname in een instelling voor maatschappelijke opvang mag in principe een briefadres gekozen worden voor de duur van maximaal 3 maanden. Er zijn echter gemeenten die de duur van het briefadres verlengen tot maximaal 6 maanden met in heel uitzonderlijke situaties nog een extra verlenging. Voor de goede orde: een briefadres is geen woonadres.

Verstrekking van identiteitsbewijs

De gemeente waar een burger zich inschrijft in de gemeentelijk basis administratie of een briefadres heeft is bevoegd om aan deze burger een identiteitsbewijs te verstrekken. Indien er een identiteitsbewijs verstrekt wordt aan dak- en thuislozen dan kunnen de kosten van het identiteitsbewijs worden doorberekend aan de gemeente van herkomst van betrokkene of worden verrekend met de bijstandsuitkering.

Leerlingenvervoer

De aanvraag voor leerlingenvervoer moet ingediend worden in de gemeente waar de leerling feitelijk verblijft. Dit hoeft niet de gemeente te zijn waar de leerling staat ingeschreven. Dat doet niet ter zake. Uitgegaan wordt van het feitelijke verblijf. Soms verblijft een leerling tijdelijk ergens anders. De gemeente waar de leerling tijdelijk verblijft, moet een aanvraag voor leerlingenvervoer tijdens dat verblijf beoordelen volgens de gangbare criteria. Zie ook de meest gestelde vraag over tijdelijk verblijf.

*Bron: Handboek leerlingenvervoer, pagina 1515-4 en 5
VNG Postbus 30435 2500 GK Den Haag | 070-373 83 93*

Om administratieve rompslomp te voorkomen adviseren wij echter een uitzondering op deze hoofdregel te maken indien:

- het kind van het leerlingenvervoer gebruik maakt in gemeente A;
- en
- het van tevoren vaststaat dat het een korte periode (max. 6 weken) in een andere gemeente (B) zal verblijven;
- en
- het kind de oude school blijft bezoeken;
- en
- na die korte periode terug zal keren naar de oorspronkelijke gemeente (A).

Dit geldt overigens niet indien het bijvoorbeeld een leerling betreft, die vanwege een vakantie van de ouders tijdelijk elders verblijft.

In alle andere situaties dat een kind tijdelijk ergens verblijft, geldt de hoofdregel. Dit is bijvoorbeeld zo als bij crisisopvang het niet duidelijk is waar het kind daarna terecht komt. Dan moet in de gemeente waar het kind verblijft (waar crisisopvang is) een aanvraag ingediend worden. Dit betekent overigens niet dat de aanvraag ook toegekend wordt. Mogelijk wordt afgewezen omdat de gemeente het geen "woning" vindt (onvoldoende structureel) of dat het niet de dichtstbijzijnde toegankelijke school is.

NB: De hierboven geadviseerde periode van max. 6 weken is per se niet bedoeld als overgangperiode bij de wijziging in aanvraag en bekostiging van het leerlingenvervoer van de ene naar de andere gemeente.

5. Monitoring en evaluatie

In de aanloop tot besluitvorming over dit protocol in de 10 regiogemeenten wordt een overleg gestart met de BCT om de procedure tot plaatsing en de implementatie van de besloten uitgangspunten te bespreken. Onderdeel hiervan is dat de BCT vanaf de eerste dag van plaatsing in de maatschappelijke opvang de "eigen" gemeenten per brief informeert over de plaatsing van de "eigen" dak- en thuislozen en de daarop te ondernemen acties.

Tevens zal het overleg worden benut om bestaande onduidelijkheden in het proces m.b.t. "de toewijzing van dak- en thuislozen aan gemeenten" weg te nemen.

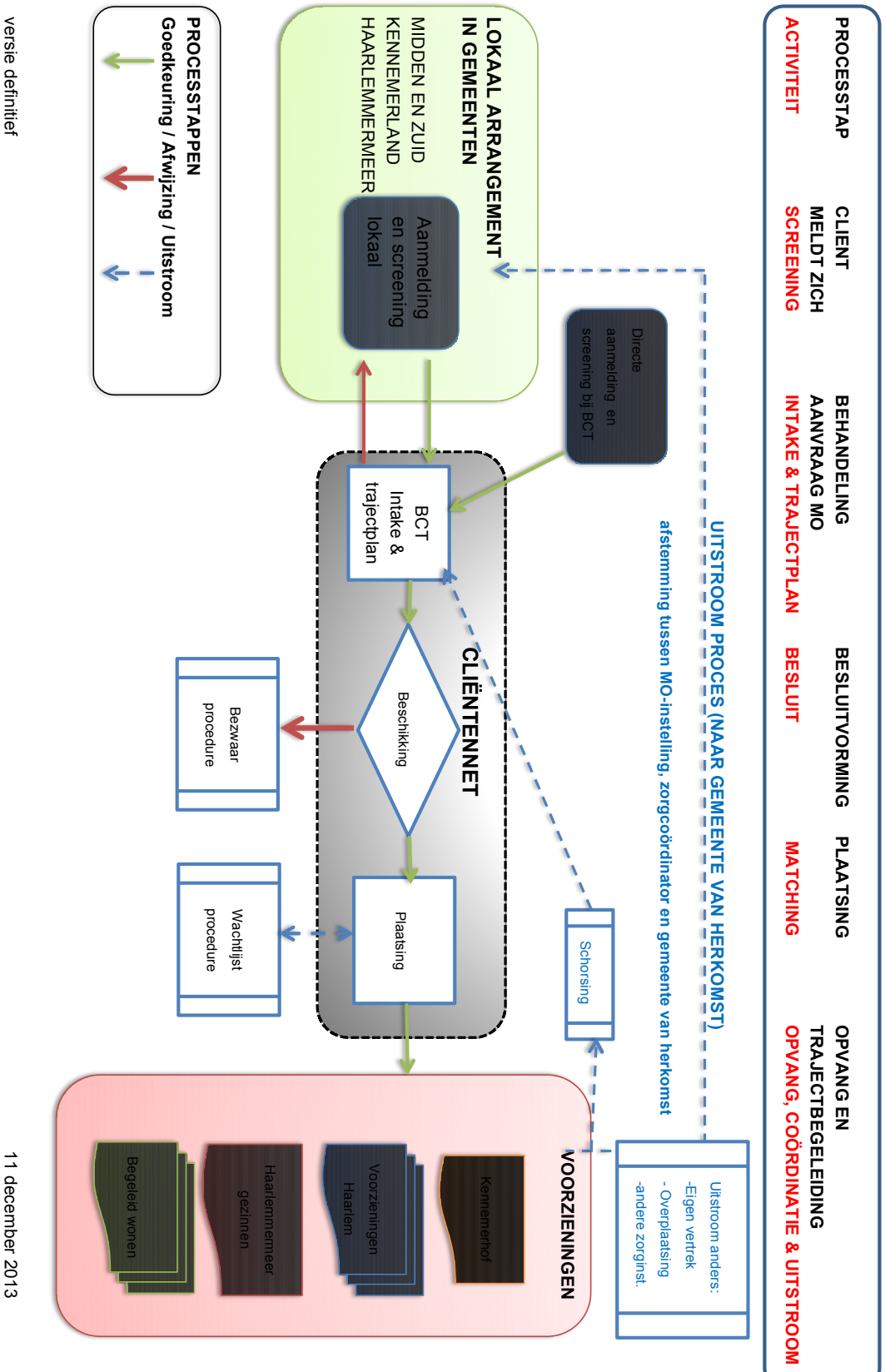
6. Jeugdcirkel

Dak- en thuisloosheid gaat vaak gepaard met complexe problematiek. Dit geldt zeker voor zwerfjongeren. Haarlem heeft voor deze groep specifiek beleid ontwikkeld – gericht op volledig herstel. Voor de uitvoering – conform de methode – "een jongere, een plan, en regisseur" is een multidisciplinair team opgericht van zorg- en specialistische hulpverleners die zorg op maat bieden en kunnen voorzien in residentieële opname als dit noodzakelijk is. Op de primaire leefdomeinen: financiën, wonen en arbeidsgerichte activering zijn deskundigen aan het team toegevoegd om aan het beleid concreet uitvoering te geven. De aangewezen (CJG)-regisseur en ambtenaar van gemeenten kunnen van de expertise van de "Jeugdcirkel" gebruik maken.

7. Uitvoering: ingeval van “verschil van mening”

In de uitvoering kan – ondanks het feit dat de gemeente beslisbevoegd is – een blijvend verschil van mening ontstaan tussen de instelling die de begeleiding organiseert en (de ambtenaar en/of de CJG-regisseur van de “eigen” gemeente. Voorstel is – in voorkomende gevallen – dat de “eigen” gemeente initiatief neemt in overleg te treden met de instelling in bijzijn van twee beleidsambtenaren uit de groep van het Regionaal Kompasoverleg: een uit Midden en een uit Zuid Kennemerland of Haarlemmermeer. Deze gelegenheidsgroep neemt dan een besluit over hoe het beleid moet worden geïnterpreteerd om tot een juiste uitvoering van zaken te komen. Bijkomend effect is dat met deze aanpak de eenduidigheid in beleid en uitvoering kan worden bewaakt en geborgd.

8. Processchema

9. Tot slot

Omgaan met cliënten die aanspraak maken op Maatschappelijke Opvang vraagt om maatwerk. Iedere cliënt heeft zijn of haar eigen combinatie van problemen. Dat vraagt om een individuele aanpak.

Er is een complex stelsel van organisaties verantwoordelijk om die individuele aanpak te organiseren. Eén centrumgemeente, 9 regiogemeenten, de BCT, een aantal instellingen voor Maatschappelijke Opvang en een reeks aan instellingen voor zorg- en hulpverlening.

Dit protocol geeft op hoofdlijnen duidelijkheid over de rol en inzet van vooral centrum- en regiogemeenten en de BCT rondom het proces van in-, door- en uitstroom. De belangrijkste regels en uitgangspunten zijn vastgesteld, zodat iedereen weet wat er van de andere partijen verwacht mag worden. De Maatschappelijke Opvang is daarnaast omgeven door wetten, regels en soms onduidelijkheden daarin. Ook zijn de opvattingen over hulpverlening niet per se altijd eenduidig. En zijn de budgetten voor opvang en hulp niet oneindig.

Wellicht ontstaan er daardoor concrete, specifieke casussen waar dit protocol niet in voorziet, of waarbij het protocol belemmerend werkt. In zo'n geval kan er -gemotiveerd- van worden afgeweken indien de betrokken partijen in goed onderling overleg tot afwijkende afspraken komen.

Dit protocol is dan ook vooral, vanuit het Regionaal Kompas, een volgende stap in het bieden van duidelijkheid. Werkwijzen en regels in de verschillende opvangvoorzieningen vragen nog om nadere uitwerking. Deze zullen in een vervolgdokument op papier gezet worden.

Dit alles met als doel:

- de belangen van de cliënten zo goed mogelijk te dienen.
- de beperkte middelen (opvangcapaciteit, hulpverlening) zo goed mogelijk te benutten.

Bijlage: Landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang

In Nederland vigeert vanaf 2011 de “handreiking landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang en regiobinding”. Deze handreiking is per 2015 vervangen door: Handreiking Landelijke toegang maatschappelijke opvang.

Om de landelijke toegankelijkheid van de maatschappelijke opvang te garanderen is afgesproken, dat iedereen uit de doelgroep van dak- en thuislozen zich in elke gemeente kan aanmelden voor maatschappelijke opvang.

Hiervoor hebben de 43 centrumgemeenten in Nederland per 2015 een convenant gesloten. Door het ondertekenen van deze tekst, wordt het volgende verklaard:

- ieder is verantwoordelijk voor het beleid in hun gemeente;
- overwegende dat de WMO bepaalt dat de maatschappelijke opvang in Nederland toegankelijk is voor een ieder, die zich genoodzaakt ziet daarop een beroep te doen;
- de 43 centrumgemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor dat deze wettelijke landelijke toegankelijkheid in Nederland de maatschappelijke opvang geborgd is;
- dat het onwenselijk is dat inwoners, die zijn aangewezen op maatschappelijke opvang worden afgewezen voor toegang in een gemeente, zonder dat duidelijk is in welke gemeente zij wel aanspraak kunnen op toegang kunnen maken.

Bovengenoemde handreiking, die gezamenlijk is opgesteld, zal gebruikt worden om te bepalen in welke gemeente een opvangtraject de meeste kans van slagen heeft;

Daarbij is bepaald dat : De centrumgemeente van aanmelding verzorgt, indien nodig, de eerste opvang (bed, bad en brood). De centrumgemeente bepaalt vervolgens na overleg met de cliënt in welke plaats een individueel traject het meeste kansrijk is. Deze gemeente gaat de maatschappelijke opvang verzorgen.

Model beleidsregels landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang

Aanmelding en onderzoek

1. Elke centrumgemeente zorgt ervoor dat iedere dak- en thuisloze zich kan aanmelden voor maatschappelijke opvang.
2. Elke centrumgemeente draagt er zorg voor, dat na aanmelding, nagegaan wordt of iemand tot de doelgroep behoort en er zo spoedig mogelijk een onderzoek wordt uitgevoerd om te bepalen in welke centrumgemeente de maatschappelijke opvang van de cliënt het beste kan plaatsvinden. Dat is de centrumgemeente of regio waar de kans op een succesvol traject voor de cliënt het grootst is.
3. Om vast te kunnen stellen waar een cliënt het beste maatschappelijke opvang kan krijgen, gelden onderstaande beoordelingscriteria:
 - a. de cliënt heeft gedurende 3 jaar voorafgaand aan het moment van aanmelding minimaal 2 jaar aantoonbaar zijn of haar hoofdverblijf in de centrumgemeente of regio gehad. Dit moet blijken uit inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie of het bekend en geregistreerd zijn bij zorginstellingen.
 - b. De aanwezigheid van een positief sociaal netwerk (familie en vrienden).
 - c. Bekendheid bij de zorginstellingen of MO-instellingen.
 - d. Bekendheid bij de politie.
 - e. Geboorteplaats.
 - f. Redenen om de cliënt uit zijn oude sociale netwerk te halen.

Overdracht van cliënten

Als uit het onderzoek volgt dat de maatschappelijke opvang het beste in een andere centrumgemeente kan plaatsvinden, neemt de gemeente (of een instelling in opdracht van de gemeente) contact op met die andere centrumgemeente voor het organiseren van een warme overdracht van de cliënt. Gedurende de periode dat de cliënt in afwachting is van overdracht, lam de gemeente zo nodig onderdak en ondersteuning aanbieden.

Bij de overdracht van een cliënt worden afspraken gemaakt over de datum van overdracht, de instelling die de cliënt opneemt, de wijze van vervoer en eventuele reisbegeleiding en de overdracht van persoonlijke gegevens.

Vangnetregeling

Als de cliënt niet in een andere centrumgemeente tot de maatschappelijke opvang wordt toegelaten, wordt hij (indien capaciteit beschikbaar is) toegelaten tot de maatschappelijke opvang in de gemeente waar hij verblijft.

Vertrouwenspersoon: De cliënt mag zich laten bijstaan door een vertrouwenspersoon. De gemeente draagt zorg voor goede en voldoende voorlichting over de rechten en plichten, zowel mondeling als schriftelijk.

Contactpersonen en arbitrage

De VNG stelt voor dat er in elke centrumgemeente door de centrumgemeente een vertegenwoordiger wordt aangewezen als contactpersoon en dat de VNG in samenwerking met de Federatie Opvang een centrale persoon heeft die arbitrage pleegt en waar de lijst van contactpersonen wordt bijgehouden. De contactpersoon van een centrumgemeente heeft mandaat om over toelating te beslissen bij warme overdracht naar de eigen regio en dit vervolgens in gang te zetten.